

Epekto Ng Mga kasanayan Sa Pagnenegosyo Ng Mga Pinuno Ng Kooperatiba Ng Mga Guro sa Paglago ng Kooperatiba

(Impact of Entrepreneurial Skills of Teachers' Cooperative Leaders to Cooperative Growth)

Helen Grace Cañete-Legorio, DBA

Assistant Professor

University of Southeastern Philippines

Davao City, Philippines

helengrace.legorio@usep.edu.ph

Abstrak— Ang pananaliksik ay isinagawa upang matukoy ang mga kasanayan sa entrepreneurial ng mga pinuno ng Kooperatiba sa mga tuntunin ng mga kasanayan sa pamamahala, kakayahan sa pananalapi, pagmemerkado, panao, at komunikasyon. Ang pagganap ng Kooperatiba ay tinasa sa mga tuntunin ng paglago sa pagiging kasapi at mga aspetong pinansyal. Ginamit sa pag-aaral ang pamamaraang deskriptibong pananaliksik. Ang mga natuklasan ay nagsiwalat na ang kooperatiba na pananaw, misyon, mga layunin, at karaniwang mga pamamaraan ng pagpapatakbo ay hindi malinaw na tinutukoy at hindi nai-post sa isang kapansin-pansing lugar. Ang mga kasanayan sa entrepreneurial ng mga pinuno ng kooperatiba sa mga tuntunin ng pamamahala, panao at komunikasyon ay na-uri na "higit sa karaniwan" habang ang mga kakayahan sa pananalapi, mga kasanayan sa pag merkado ay nagpakita ng "karaniwan" na mga marka dahil sa katotohanan na ang karamihan sa mga pinuno ng kooperatiba ay nagtapos ng Batsilyer ng Agham sa Edukasyon.

Keywords—Kooperatiba, Mga Kasanayan sa Entrepreneurial, Pagganap ng Kooperatiba, Kooperatiba ng guro, Pilipinas

I. PANIMULA

Matagal nang itinuturing ang mga kooperatiba bilang potensyal na sandata para sa pag-unlad. Sila ay kilala bilang ang pinaka epektibong sosyo-ekonomikong organisasyon ng mga taong may limitadong paraan at mapagkukunan. Ang kalikasan, pilosopiya at mga katangiang pang-organisasyon ng mga kooperatiba ay direktang tumutulong sa puso ng suliraning panlipunan at pang-ekonomiyang pag-unlad ng bansa. Ang kooperatiba ay unang nakakita ng liwanag sa mga kanlurang bansa noong ika-18 siglo. Nagka Hugis ito bilang isang reaksyon laban sa pagmamalabis ng indibidwalismo na humantong sa

pagsasamantala ng tao laban sa tao. Noong 1844, isang matagumpay na kooperatiba ang inilunsad sa Rochdale, England, kasunod ng ilang hanay ng mga prinsipyo na hanggang ngayon ay sinusunod sa Pilipinas. Sa unang bahagi ng ika-19 na siglo, si Robert Owen, na kilala bilang Ama ng mga Kooperatiba, ay nagsulat ng mga artikulo at aklat sa mga Kooperatiba na nakaimpluwensya sa mga kilusang kooperatiba sa buong mundo [1].

Sa Pilipinas, may kanya-kanyang hamon ang mga kilusang kooperatiba. Mapapansin ito sa maraming ulat ng gobyerno at pananaliksik na ang kilusan ay nakaranas ng "magaspang na paglalayag" bilang isang institusyon simula ng pormal na ipinakilala ang kooperasyon sa bansa [2]. Ang kooperatiba setup ay perpektong komplementary sa ugali ng pilipino bayanihan, pakikipagtulungan, pagbubuhay, at mga katulad na positibong katangian. Ang kooperatiba ay isang pagtulong sa sarili na pagmamay-ari at pinata takbo para sa kapakinabangan ng mga miyembro na gumagamit ng mga produkto, pasilidad o serbisyo nito. Ang Republic Act 4670 o mas kilala bilang Magna Carta for Public School Teachers [3] ay nagsasabi na ang mga guro ng pampublikong paaralan ay may karapatang magtatag at sumali sa mga organisasyong kanilang pinili, lokal man o pambansa. Ang mga kaakibat sa iba't ibang organisasyong kanilang pinili ay higit na nagtatanggol sa kanilang mga interes.

Ang pag-aaral na ito ay naglalayong matukoy ang epekto ng kasanayang pang negosyo ng mga pinuno ng Kooperatiba ng mga Guro.

Sa partikular, ang pag-aaral na ito ay naghahanap ng mga sagot sa mga sumusunod na katanungan:

- Ano ang mga kasanayang pang negosyo na mga pinuno ng kooperatiba sa mga tuntunin ng: (a) mga kasanayan sa pamamahala; (b) kakayahan sa pananalapi; (c) kasanayan sa pagmemerkado; (d) mga sariling kasanayan; at (e) mga kasanayan sa komunikasyon; at
- Ano ang pagganap ng kooperatiba sa paglago ng pagiging kasapi at pagganap sa pananalapi.

Ang kooperatiba ay isang natatanging organisasyon ng negosyo. Ang mga may-ari nito ay mga kostumer din nito, ang tagumpay at kabiguan nito ay nakasalalay sa suporta at partisipasyon ng mga miyembro at kakayahan ng mga pinuno nito na pamunuan ang organisasyon. Ayon sa pag-aaral [4], isa sa mga problemang nararanasan ng mga kooperatiba ay ang kawalan ng matibay na ugnayan at mga sistema ng impormasyon sa mga stockholder/miyembro. Ang problema ay karaniwan sa kooperatiba; sila ay walang malasakit sa mga plano at aktibidad ng organisasyon.

Ang mga desisyon sa pamamahala ay dapat maglagay ng aksyon sa pagganap ng ekonomiya [5]. Inamin niya na maaaring may mga hindi pang-ekonomiyang resulta, tulad ng mga miyembro ng happiness cooperative at kontribusyon sa kapakanan ng komunidad.

Ang teorya ng Stakeholder ay ginagamit sa pag-aaral na ito. Ang teoryang ito sa pag-aaral na hindi sapat ang pag-unawa sa mga bahagi at mahalagang maunawaan din ang kaugnayan ng mga bahagi [6]. Ang mga stakeholder ay tradisyonal na kinikilala ng mga stockholder o may-ari nito, empleyado, kustomer, tagapagtustos, tagapamahala at lokal na komunidad. Iminungkahi niya na ang isang sistema ay maaaring tukuyin bilang isang serye ng magkaugnay at magkakaugnay na mga bahagi kung saan ang pakikipag-ugnayan ng anumang subsystem ay nakakaapekto sa kabuuan.

II. PARAAN

Ginamit ng pag-aaral ang pamamaraang deskriptiv. Ginamit ang isang pagsusuri talatanungan sa pagpapatunay ng halaga ng mga katotohanan at pagtuturo ng iyong atensyon sa mga tagapag pahiwatig na pinag-aaralan. Ginamit din ang deskriptibong pamamaraan upang matukoy ang pagganap ng negosyo at ang antas ng kasiyahan ng miyembro sa kooperatiba ng mga guro. Ang mapaglarawang diskarte na ito ay angkop sa tuwing ang mga bagay ng anumang klase ay nag-iiba sa

kanilang mga sarili at ang isa ay interesado. Deskriptibong mga istatistika para lang ilarawan kung ano ang nangyari sa ating datos. Ang salitang pagsusuri ay nangangahulugan ng pangangalap ng mga datos hinggil sa kasalukuyang mga kondisyon.

III. RESULTA

Mga Kasanayang Pang Negosyo ng mga Pinuno ng Kooperatiba ng mga Guro.

Mga Kasanayan sa Pamamahala. Ipinapakita sa Talahanayan 1, ang mga kasanayan sa pamamahala ng mga pinuno ng kooperatiba na may kabuuang pagmamarka ng numero na 3.51 na nangangahulugang "higit sa karaniwan". Ang mga lugar kung saan ang mga pinuno ay itinuturing na higit sa karaniwan ay ang mga kasanayan sa paggawa ng desisyon, pamumuno at pagganyak, at delegasyon ng gawain at responsibilidad. Ito ay nagpapakita na ang mga pinuno ng kooperatiba ay nagtataglay ng malaking kakayahan sa pagnenegosyo. Sa kabilang banda, ang mga kasanayan at kasanayan sa paglutas ng problema sa pag-oorganisa at pagbibigay-prayoridad ng mga gawain ay itinuturing na pantay-pantay na may markang 3.36 o isang "karaniwan" na rating. Ito ay maaaring dahil sa katotohanan na ang kasalukuyang hanay ng mga pinuno ay nahalal at gumaganap sa loob ng anim na buwan at na pinag-aaralan pa nila ang mga lubid kung paano lutasin ang problema at upang ayusin at unahin ang mga gawaing pang kooperatiba [7].

Talahanayan 1. Antas ng Mga Kasanayang Pang Negosyo ng mga Pinuno sa Mga Tuntunin ng Kasanayan sa Pamamahala.

Mga bagay	Puntos	Deskriptibong Rating
1. Mga kasanayan sa paglutas ng problema	3.36	Karaniwan
2. Mga kasanayan sa paggawa ng desisyon	3.57	Higit sa karaniwan
3. Mga kasanayan sa pangunguna at pagganyak	3.64	Higit sa karaniwan
4. Delegasyon ng gawain at responsibilidad	3.57	Higit sa karaniwan
5. Organisasyon at prayoridad ng mga gawain	3.43	Karaniwan
Pangkalahatang ibig sabihin	3.51	Higit sa karaniwan

Mga Kakayahang Pananalapi. Ipinapakita sa talahanayan 2 na ang mga kasanayan sa pagnenegosyo ng pinuno ng kooperatiba sa mga tuntunin ng mga kakayahan sa pananalapi na napagtanto ng mga respondente ay nakakuha ng "karaniwan" na rating na may kabuuang ibig-sabihin na 3.40. Ang pinakamataas na ibig-sabihin ay nakuha para sa pag-unawa at interpretasyon ng mga

pinansyal na pahayag kung saan ang mga respondente ay nakakuha ng "higit sa karaniwan" marka na 3.57. Tungkol sa pamamahala ng mga daloy ng salapi, imbentaryo, pagbabadyet at mga kasanayan sa pamamahala ng kredito, ang mga pinuno ay nagbigay ng "karaniwan" na marka. Ito ay dahil sa pagkamtan ng edukasyon ng mga lider na karamihan ay mga nagtapos ng edukasyon. Sa pag-aaral, ang kahalagahan ng wastong pag-unawa sa mga impormasyong ibinigay sa mga nauukol sa pananalapi [8].

Talahanayan 2. Antas ng Mga Kasanayang Pang Negosyo ng mga Pinuno sa Mga Tuntunin ng Kakayahang Pananalapi.

Mga bagay	Puntos	Deskriptibong Rating
1. Pamamahala ng mga daloy ng salapi at mga interpretasyon nito	3.34	karaniwan
2. Pag-unawa at interpretasyon ng mga pahayag sa pananalapi	3.57	Higit sa karaniwan
3. Mga kasanayan sa Pamamahala ng Imbentaryo	3.36	karaniwan
4. Mga kasanayan sa pamamahala ng pagbabadyet	3.43	karaniwan
5. Mga kasanayan sa pamamahala ng kredito	3.29	karaniwan
Pangkalahatang ibig sabihin	3.40	karaniwan

Mga Kasanayan sa Pagmemerkado. Ipinapakita sa talahanayan 3 ang antas ng mga kasanayan sa pagnegosyo ng mga pinuno sa mga tuntunin ng mga kasanayan sa pagmemerkado. Tila ang mga aytem tulad ng kaalaman at kakayahan sa pagmemerkado, relasyon sa mga kasanayan sa marketing, estratehikong pamamahala, estratehikong pagbabalangkang at mga diskarte sa pagmemerkado ay nakakuha ng "karaniwan" na rating na nangangahulugan na dapat mayroon puwang para sa pagsasanay at pag-unlad sa lugar na ito. Sa pag-aaral na mapaunlad ang mga kasanayan at kaalaman ay higit pa sa simpleng pakikinig ang kailangang gawin [9].

Talahanayan 3. Antas ng Mga Kasanayang Pangnegosyo ng mga Pinuno sa Mga Tuntunin ng Kasanayan sa Pagmemerkado

Mga bagay	Puntos	Deskriptibong Rating
1. Kaalaman at kakayahan sa pagmemerkado	3.29	karaniwan
2. Relasyon sa mga kasanayan sa pagmemerkado	3.36	karaniwan
3. Kaalaman sa estratehikong pamamahala	3.43	karaniwan
4. Kaalaman sa estratehikong pagbabalangkang	3.29	karaniwan
5. Kaalaman at kakayahan sa mga estratehiya sa pagmemerkado	3.36	karaniwan
Pangkalahatang ibig sabihin	3.35	karaniwan

Personal na mga kasanayan. Inilalarawan sa Talahanayan 4 ang antas ng personal na kasanayan

ng mga pinuno ng kooperatiba. Ang mga pinuno ng kooperatiba ay nakakuha ng pangkalahatang mean na marka na 3.70 na inilarawan sa salita bilang "Higit sa karaniwan". Ang mga personal na kasanayan sa mataas na pagpapahalaga sa sarili ay lumabas na may pinakamataas na marka na 3.79. Mga personal na kasanayan sa pagtitiwala at pagtitiwala sa pakikitungo sa mga nasasakupan, konsentrasyon at pagtuon sa bawat aktibidad at ang kakayahang kontrolin ang mga personal na problema na may mean na 3.71 bawat isa. Ang mga kasanayan sa relasyon sa publiko at panlipunan ay dumating na may pinakamababang ibig sabihin na 3.57. Ang mga natuklasang ito ay nangangahulugan na ang pagpapahusay ng personalidad ay dapat isagawa upang mabuo ang mga personal na kasanayan ng mga pinuno upang ang kasiyahan ng mga miyembro ay tumaas din [10].

Talahanayan 4. Antas ng Mga Kasanayang Pang Negosyo ng mga Pinuno sa Mga Tuntunin ng Personal na Kasanayan.

Mga bagay	Puntos	Deskriptibong Rating
1. Mga kasanayan sa relasyon sa publiko at panlipunan	3.57	Higit sa karaniwan
2. Magkaroon ng tiwala at kumpiyansa sa pakikitungo sa mga nasasakupan	3.71	Higit sa karaniwan
3. May mataas na antas ng pagpapahalaga sa sarili	3.79	Higit sa karaniwan
4. Pinipigilan ang konsentrasyon at nakatutok sa bawat aktibidad	3.71	Higit sa karaniwan
5. Kakayahang kontrolin ang mga personal na problema	3.71	Higit sa karaniwan
Pangkalahatang ibig sabihin	3.70	Higit sa karaniwan

Kakayahan sa pakikipag-usap. Ipinapakita sa talahanayan 5 ang mga kasanyang pangnegosyo ng pinuno ng kooperatiba sa mga tuntunin ng komunikasyon at nakakuha ng pangkalahatang marka na 3.59 o "higit sa karaniwan" gaya ng inilarawan sa salita. Ang kakayahang makinig sa mga problema at mungkahi ng mga nasasakupan ay nakakuha ng pinakamataas na marka na 3.79, na sinusundan ng kakayahang magtatag ng bukas na komunikasyon sa pagitan ng nangungunang pamamahala at mga nasasakupan na may markang 3.71. Habang ang kakayahang makipag-usap ng mabisa kapwa sa nakasulat at pasalitang komunikasyon at ang kakayahang sumulat ng epektibong komunikasyon o mga liham sa negosyo ay nakakuha ng katumbas na marka na 3.57. Kabilang sa 5 paghihigpit ang kakayahang kumuha ng impormasyon sa pamamagitan ng teknolohiya ng impormasyon ay nakakuha ng pinakamababang markang 3.29 o na may paglalarawan "karaniwan", ito ay nangangailangan ng pagkakalantad sa pinakabagong teknolohiya tulad ng mga elektroniko koreo at internetong daanan upang mapaunlad ang kakayahan nito [11].

Talahanayan 5. Antas ng Mga Kasanayang Pang Negosyo ng mga Pinuno sa Mga Tuntunin ng Kasanayan sa Komunikasyon.

Mga bagay	Puntos	Deskriptibong Rating
1. Kakayahang kumuha ng impormasyon sa pamamagitan ng teknolohiya	3.29	karaniwan
2. Kakayahang makipag-usap ng mabisa sa parehong nakasulat at pasalitang komunikasyon	3.57	Higit sa karaniwan
3. Kakayahang sumulat ng epektibong komunikasyon/liham sa negosyo	3.57	Higit sa karaniwan
4. Kakayahang makinig ng mabuti sa mga problema at mungkahing mga nasasakupan	3.79	Higit sa karaniwan
5. Kakayahang magtatag ng bukas na komunikasyon sa pagitan ng nangungunang pamamahala sa mga nasasakupan	3.71	Higit sa karaniwan
Pangkalahatang ibig sabihin	3.59	Higit sa karaniwan

IV. KONKLUSYON

Ang kooperatiba ay bumubuo ng kanilang mga mapagkukunan mula sa kakaunting halaga ng ipon ng kanilang mga miyembro. Dahil dito, inaasahang magampanan ng maayos ng pamunuan ng mga kooperatiba ang mga gawain nito at tumugon sa pangangailangan ng kanilang mga miyembro at pati na rin ng komunidad.

Batay sa mga natuklasan na nakuha, ang mga sumusunod na konklusyon ay iginuhit:

- Ang pinuno ng Kooperatiba ng mga Guro ay nagpapakita ng mga kasanayan sa pagnenegosyo bagamat may puwang pa rin para sa pagpapalawak at pag-unlad sa pamamagitan ng pagsasanay at mga pantas-aral.
- Ang antas ng mga kasanayan sa pagnenegosyo ng mga pinuno ng Kooperatiba ng mga Guro sa mga tuntunin ng kakayahang Pananalapi ay "karaniwan". Bagamat "higit sa karaniwan" ang nakuhang marka sa aspeto ng pag-unawa at interpretasyon ng mga pahayag sa pananalapi, ito ay nagpapahiwatig na ang mga pinuno ay nangangailangan ng pag-aaral sa aspeto ng pananalapi.
- Ang antas ng mga kasanayan sa pagnenegosyo ng mga pinuno ng kooperatiba ng mga guro ay nakukuha ang pangkalahatang marka na "higit sa karaniwan". Ang markang ito sa sa lahat na aspeto sa pamamahala, personal na pang

merkado, at mga kasanayan sa komunikasyon habang karaniwan sa mga tuntunin ng mga kakayahan sa pananalapi.

- Ang antas ng mga kasanayan sa mga tuntunin ng personal na kasanayan ng mga pinuno ng kooperatiba ng mga guro ay nakukuha ang pangkalahatang marka na "higit sa karaniwan". Ang markang ito ay sa mga aspeto tulad ng kasanayan sa relasyon sa publiko at panlipunan, tiwala at kumpiyansa sa pakikitungo sa mga nasasakupan, mataas na antas ng pagpapahalaga sa sarili, konsentrasyon at nakatutok sa bawat aktibidad at kakayahang kontrolin ang mga personal na problema.
- Ang antas ng mga kasanayan sa mga tuntunin ng kasanayan sa komunikasyon ng mga pinuno ng kooperatiba ng mga guro ay nakukuha ang pangkalahatang marka na "higit sa karaniwan". Ang marka na ito ay nagpapatunay na ang mga pinuno ng kooperatiba ng mga guro ay may kakayahan may kakayahan makipag-usap ng mabisa sa parehong nakasulat at pasalitang komunikasyon, sumulat ng epektibong komunikasyon/liham sa negosyo, makinig ng mabuti sa mga problema at mungkahing mga nasasakupan at magtatag ng bukas na komunikasyon sa pagitan ng nangungunang pamamahala sa mga nasasakupan. Subalit "karaniwan" na marka ang nakuha sa kumuha ng impormasyon sa pamamagitan ng teknolohiya. Ito ay nagpapatunay na ito ay nangangailangan ng magdagdag ng karunungan sa aspeto ng teknolohiya.

V. REKOMENDASYON

Ang isang mahusay na institusyon ng mga nasisiyahan miyembro ay mahalaga para sa isang malusog na organisasyon. Ang pagsusuri sa kasiyahan ng mga miyembro ay maaaring maging kapaki-pakinabang sa pagtukoy ng mga lugar ng problema. Ang kawalan ng pagpapahalaga ay hindi kailanman nangangahulugan na ang mga miyembro ay kontento. Kaya, ang kakayahang suriin ang kasiyahan at ganap na pag-unawa ay dapat ang pinakamalaking alalahanin ng pamamahala.

Batay sa mga datos na nakolekta sa pamamagitan ng mga talatanungan, panayam at iba pang kaugnay na mga talaan ng kooperatiba, ang mga sumusunod na rekomendasyon ay ipinakita:

Ang Kooperatiba na pananaw, misyon, layunin, layunin at karaniwang pamamaraan ng pagpapakto ay dapat na ipaskil sa mga nakikitang pampublikong lugar. Ang pangkalahatang pagpupulong bilang

pinakamataas na namamahala sa katawan ay dapat na nasa tuktok ng lupon ng mga direktor sa kanilang mga istrukturang pang-organisasyon.

Ang lupon ng mga direktor ng kooperatiba ay dapat sumailalim sa pagsasanay at mga pantas-aral upang mapahusay at mapaunlad ang mga kasanayang pang negosyo sa mga tuntunin ng mga kakayahan sa pananalapi at mga kasanayan sa pagmemerkado.

Ang lupon ng mga direktor ng kooperatiba ay dapat gumamit ng isang buong oras at mapagkakatiwalaang tagapamahala upang tumutok at mangasiwa sa buong kooperatiba, upang mapakinabangan ang operasyon ng negosyo nito at ang kumakatawan sa kooperatiba sa kooperatiba ng kaakibat nito.

Upang mapabuti ang pagganap ng pananalapi ng Kooperatiba, dapat paigtingin ng pamahalaan ang pagbuo nito ng kapital sa paggawa sa pamamagitan ng: tuloy-tuloy na edukasyon sa kooperatiba na may layunin na ang mga miyembro ay umayon sa mga prinsipyo ng kooperatibismo; gamitin ang kanilang sarili sa kooperatiba na paraan ng pamumuhay sa pamamagitan ng paghikayat sa mga miyembro na mag-ipon at mamuhunan; at kilalanin na ang mas maraming miyembro ng kapital ay nagbibigay ng mas kaunting mga utang sa labas.

Upang mahikayat ang mga bagong miyembro na sumali sa kooperatiba, ang kooperatiba ay dapat mag-alok ng mga bagong linya ng produkto tulad ng mga mga kalakal ng mamimili, mga gamit sa paaralan, mga gamit sa bahay at mga pautang sa tulong sa edukasyon.

Upang madagdagan ang kapital ng kooperatiba, dapat samantalahin ng Kooperatiba ang mapakinabangan ng tulong ng gobyerno.

Dapat pumasok ang Kooperatiba sa isang memorandum of agreement sa Department of Education (DepEd) para sa kaltas sa sweldo. Titiyakin nito ang kahusayan sa pagkolekta sa mga pautang ng mga guro.

• REFERENCES:

- [1] K. España, & R. Dula. . The Cooperative Experience of Cogon Farmers: Food Security For Small Farmers.
- [2] N. Arcas, D. García, D., & I. Guzmán, I. Effect of size on performance of Spanish agricultural cooperatives. *Outlook on AGRICULTURE*, 40(3), 201-206, 2011.
- [3] Republic Act No. 4670 June 18, 1996 otherwise known as the "Magna Carta For Public School Teachers".

- [4] L. Charinda, L. (2015). *Sustainable solutions to the resuscitation of agricultural cooperatives in Zimbabwe: A case for Manicaland Province* (Doctoral dissertation), 2015.
- [5] M. Epstein & M. Roy. Sustainability in action: Identifying and measuring the key performance drivers. *Long range planning*, 34(5), 585-604, 2001.
- [6] I. Biederman. Recognition-by-components: a theory of human image understanding. *Psychological review*, 94(2), 115, 1987.
- [7] G. Norman. Problem- solving skills, solving problems and problem- based learning. *Medical education*, 22(4), 279-286, 1988.
- [8] S. Alayemi, . Choice of accounting policy: Effects on analysis and interpretation of financial statements. *American Journal of Economics, Finance and Management*, 1(3), 190-194, 2015.
- [9] E. Meyer, & D. Neuman. Effects of a Commercial Self-Improvement Program on the Work Adjustment Skills of Cooperative Marketing Education Students. *Journal of Vocational Education Research*, 13(2), 35-51, 1988.
- [10] N. Larraz, S. Vázquez, & M/ Liesa. Transversal skills development through cooperative learning.
- [11] Training teachers for the future. *On the horizon*, 25(2), 85-95, 2017.